

Or.A.0713/2327/18

Warszawa, 10 grudnia 2018 roku

Szanowny Pan

Paweł Szefernaker

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji

Współprzewodniczący Zespołu ds. Ustrojowych KWRiST

Strona Rządowa

Szanowny Pan

Jacek Karnowski

Prezydent Miasta Sopotu

Współprzewodniczący Zespołu ds. Ustrojowych KWRiST

Strona Samorządowa

Związek Powiatów Polskich sprzeciwia się zaopiniowaniu projektu rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustalania granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta, zmiany nazwy gminy oraz siedzib władz niektórych gmin w trybie obiegowym Zespołu ds. Ustrojowych z powodów wskazanych poniżej.

Przedmiotowe rozporządzenie jest kontynuacją sprawy, która zaistniała rok temu – w grudniu 2017 roku. Obowiązujące wówczas rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2017 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta, zmiany nazwy gminy oraz siedzib władz niektórych gmin przewidywało uzyskanie przez Chełmiec statusu miasta z dniem 1 stycznia 2018 roku. W czasie gdy rozporządzenie było wydawane nikt nie podnosił zastrzeżeń dotyczących nieprawidłowości w zakresie przeprowadzenia konsultacji.

Dopiero 4 grudnia 2017 roku pojawił się niespodziewanie projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniający rozporządzenie w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta, zmiany nazwy gminy oraz siedzib władz niektórych gmin przewidujący odroczenie o rok nadania praw miejskich miejscowości Chełmiec motywując to faktem, iż „radni gminy Chełmiec, wskazując na wątpliwości co do rzetelności przeprowadzonych konsultacji, zwrócili się z prośbą do ww. Ministra o ponowną analizę przedmiotowej sprawy”. Sprawa była przedmiotem dyskusji zarówno na Zespole ds. Ustrojowych Komisji Wspólnej (projekt rozporządzenia nie został zaopiniowany celem umożliwienia zainteresowanym podmiotom wyjaśnienia sytuacji), jak i na posiedzeniu plenarnym (gdzie

wzbudził żywą dyskusję). Ostatecznie Rada Ministrów wydała rozporządzenie 27 grudnia 2017 roku – przesuając nadanie praw miejskich miejscowości Chelmiec o rok na cztery dni przed terminem, w którym skutek ten miał nastąpić.

Rok 2018 miał być przeznaczony na wyjaśnienie sprawy w zakresie oceny rzetelności przeprowadzonych konsultacji. Lektura uzasadnienia załączonego do obecnie procedowanego projektu rozporządzenia nie zawiera żadnych argumentów wskazujących na dokonanie takiej oceny. Skazuje to Zespół na podejmowanie decyzji w oparciu o samodzielnie pozyskane informacje, w szczególności w oparciu o powszechnie dostępne materiały medialne – co już samo w sobie podważa możliwość oceny zasadności rozporządzenia w trybie obiegowym.

Co więcej – z doniesień medialnych rysuje się obraz, który jednoznacznie wskazuje na poprawność przeprowadzonych konsultacji. W pierwszym etapie były one przeprowadzone w ramach zebrań wiejskich i doprowadziły do wyniku (dane przytoczone za portalem www.sadeczanin.info):

- sołectwo Chelmiec – frekwencja 54,0%, głosów za: 75,25%, przeciw: 24,68%;
- pozostałe sołectwa gmina Chelmiec – frekwencja: 2,87%, głosów za: 21,22%, przeciw: 64,77%, wstrzymało się: 14,24%.

Wobec znikomej frekwencji na zebraniach wiejskich przeprowadzone zostały dodatkowe konsultacje o charakterze ankietowym i w ich wyniku ustalono – przy frekwencji 18,17% - głosów za: 62,75%, przeciw: 34,80%, wstrzymujących: 2,25%.

Jak się wydaje właśnie przeprowadzenie dodatkowych konsultacji było źródłem owych „wątpliwości co do rzetelności przeprowadzonych konsultacji.”. Uzasadnieniem dla tej tezy jest wypowiedź jednego z radnych gminy Chelmiec zacytowana w tekście „Chelmiec nie będzie miastem póki minister spraw wewnętrznych nie sprawdzi rzetelności konsultacji społecznych” (www.sadeczanin.info, tekst z 8 grudnia 2017 roku): „Jako radni cały czas protestowaliśmy przeciwko sposobowi przeprowadzenia konsultacji społecznych. Jak się okazało, że wyniki z zebrań sołeckich nie są po myśli pana wójta, to gmina zarządziła kolejne, tym razem anonimowe. Mieszkańcy gminy dostali ankiety razem z informacją o wymiarze podatku.”

Problem jest taki, że w świetle przepisów prawa wniosek, czy opinię w przedmiocie nadania statusu miasta składa rada gminy po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Sposób przeprowadzenia konsultacji społecznych jest pozostawiony decyzji danej gminy. Co więcej – konsultacje są jedynie zasięgnięciem opinii społeczeństwa i nie mają charakteru wiążącego. W świetle znanych informacji rada gminy Chelmiec mogłaby poprzestać na konsultacjach przeprowadzonych poprzez zebrania wiejskie konstatując, że i tak występuje o nadanie praw miasta miejscowości gminnej z tego względu, że przeważająca większość jej mieszkańców się za tym opowiada, zaś pozostała część gminy co prawda wyraziła opinię negatywną, ale przy bardzo niskim zainteresowaniu zagadnieniem.

Analogiczna analiza w treści uzasadnienia do projektu rozporządzenia nie znalazła się. Zamiast tego przytoczone zostały informacje wskazujące na dalece wątpliwe działanie administracji rządowej w przedmiotowej sprawie:

- nie podważając sposobu przeprowadzenia dotychczasowych konsultacji Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w maju 2018 roku ponownie wezwał Radę Gminy Chełmec o przedstawienie opinii – traktując to jako równoznaczne z obowiązkiem przeprowadzenia przez Radę ponownych konsultacji;
- w sytuacji podjęcia przez Radę Gminy Chełmec – już w dniu 26 czerwca 2018 r. - uchwały podtrzymującej dotychczasowy wniosek Minister najwyraźniej uznał, że nie spełnia ona warunków formalnych, gdyż nie była poprzedzona ponownymi konsultacjami. Jednocześnie nadzór prawny wojewody nie wszczął postępowania nadzorczego dotyczącego legalności przedmiotowej uchwały. Skoro tego nie uczynił należy przyjąć, że uznał uchwałę za zgodną z prawem – tym samym podważanie jej mocy prawnej w uzasadnieniu jest nieuzasadnione;
- następnie Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wystąpił do Wojewody Małopolskiego o spowodowanie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami gminy Chełmec, który w szczególności skierował wniosek do sołtysów z terenu gminy, wskazujący na celowość ich włączenia się w przygotowanie, a następnie prowadzenie zebrań wiejskich dotyczących tego zagadnienia. Sytuację taką należy uznać za rażące wkroczenie administracji rządowej w sprawy należące do wyłącznej właściwości organów gminy. Sołectwa są jednostkami pomocniczymi gminy i działają w zakresie przez gminę wskazaną. Wysyłanie pism mających charakter podburzania sołtysów przeciwko legalnie wybranym organom gminy jest niedopuszczalne. Jest to kolejny argument uniemożliwiający rozpatrzenie sprawy w trybie obiegowym – przedstawiciele Ministerstwa powinni bowiem wyjaśnić przyczyny i okoliczności podjęcia tak karygodnych działań. Zaznaczyć należy, że sołtysi nie podjęli w przedmiotowej sprawie działań.

W powyższej sytuacji do zanegowania nadania Chełmcowi statusu miasta wystarczyło Ministerstwu pismo radnych gminy Chełmic, którzy z uwagi na brak ponownego skonsultowania sprawy nadania statusu miasta miejscowości Chełmec z mieszkańcami, wnieśli o uchylene odnośnych przepisów. W materiałach dostarczonych Zespołowi ds. Ustrojowych nie znalazło się to pismo; zasadnie można zakładać, że zostało ono wniesione przez niewielką grupę radnych. Gdyby stanowili oni większość rady to wówczas w czerwcu br. nie zostałaby ponownie podjęta uchwała Rady Gminy Chełmec podtrzymująca wniosek.

Choć nie ulega wątpliwości, że Rada Ministrów i tak zrobi co uważa, stoimy na stanowisku, że sprawa musi być rzetelnie przedyskutowana, a tryb obiegowy Zespołu ds. Ustrojowych to w dużym stopniu uniemożliwi.

Z poważaniem,

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn